

Šiame numeryje:

Epidemiologijos žinios Lietuvoje 1 p.

Europos ligų prevencijos ir kontrolės centro, Pasaulio sveikatos organizacijos naujienos 3 p.

Renginiai 4 p.

Įdomūs faktai 4 p.

Leidiny Nr. 48

2019 m.

Redakatoriaus žodis

Tai 2019 metų antro ketvirčio aktualijoms skirtas ULAC biuletėnis. Jame dalinamės sergamumo užkrečiamosiomis ligomis tendencijomis, tarptautinių organizacijų pranešimus bei prisimename vykusius renginius bei iniciatyvas. Metų pradžioje užfiksuoti pavieniai susirgimai tymais per Lietuvą nusirito didele banga. Efektyviausias būdas suvaldyti skiepais valdomos infekcijos protrūkį - kuo skubiau skiepyti visus imlius tyams asmenis. Apie tai su ekspertais kalbėjome tiesioginės vaizdo konferencijos metu. Maloniai kviečiame skaityti ir stiprinti savo informuotumą apie užkrečiamųjų ligų profilaktiką.

Prof. dr. Saulius Čaplinskas
Užkrečiamųjų ligų ir AIDS centro direktorius

Epidemiologijos žinios Lietuvoje

Europos imunizacijos savaitė: medikai primena, kuriuos skiepus reikia atnaujinti

Užkrečiamųjų ligų ir AIDS centras minėdamas Europos imunizacijos savaitę pakvietė visuomenę ir medikus atkreipti dėmesį į skiepų nuo užkrečiamųjų ligų svarbą ir priminė, kad kai kuriuos vaikystėje gautus skiepus rekomenduojama atnaujinti. [Plačiau](#)

Dvigubai daugiau pradėtų gydyti ŽIV pacientų, tačiau yra problemų

Pernai ŽIV ligos gydymas pradėtas dvigubai daugiau ŽIV užsikrėtusių pacientų nei užpernai - kas antras, kuriam skirtas ŽIV ligos gydymas, užsikrėtė ŽIV infekcija vartojant švirkščiamuosius narkotikus bei kas antras dar buvo užsikrėtęs hepatito C virusu, rodo Užkrečiamųjų ligų ir AIDS centro (ULAC) stebėsenos duomenys. [Plačiau](#)

užsuk į mūsų kanalą

You Tube

prisijunk prie mūsų

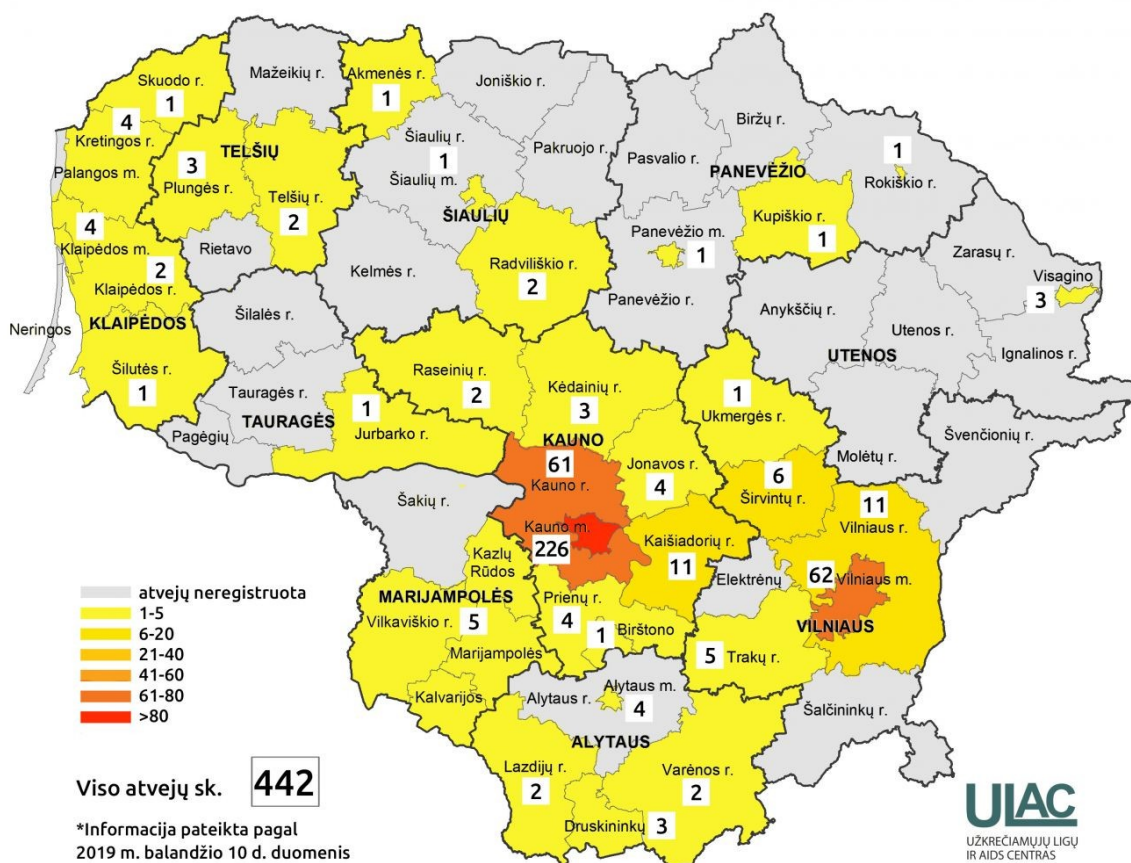
facebook

Susirgimų tymais kasdien registruojama vis naujose šalies savivaldybėse

Tymais šiemet Lietuvoje susirgo 442 žmonės. Daugiausia susirgimų tymais (226 atvejų) registruota Kauno mieste, 61 atvejis – Kauno rajone ir 62 atvejai – Vilniaus mieste. Pagal amžių jau-

niausias, susirgęs tymais – 5 mėnesių kūdikis, vyriausias – 78 metų asmuo. Daugumos suaugusiųjų tymais skiepavimo būklė nežinoma, o dauguma vaikų – neskiepyti. [Plačiau](#)

Registruotų susirgusių tymais asmenų skaičius Lietuvoje 2019 metais*

Užregistruotas pirmas šiemet Lietuvoje susirgimas stablige, pacientas nebuvo pasiskiepijęs

Lietuvoje nustatytas pirmasis šiais metais stabligės atvejis – susirgo 88 metų žmogus, kuris nuo stabligės infekcijos nebuvo skiepytas. Pirmą užregistruotas vienas stabligės atvejis, kuris baigėsi mirtimi.

Lietuvoje nuo stabligės nemokamai pagal vaikų

profilaktinių skiepimų kalendorių skiepijami 2, 4, 6 mėn. kūdikiai bei sustiprinančios vakcinos dozės skiriamos 1,5 metų, 6 - 7 metų ir 15 - 16 metų vaikams. Suaugusiam žmogui skiepus reikia kartoti kas 5 - 10 metų tam, kad būtų išlaikyta patikima apsauga nuo šios infekcijos. [Plačiau](#)

Sumažėjo susirgimų rotavirusine infekcija - tai suaktyvėjusių skiepimų rezultatas

Šiomet per pirmąjį ketvirtį Lietuvoje registruota ketvirtadaliu (25 proc.) mažiau susirgimų rotavirusine infekcija nei pernai per tą patį laikotarpį: atitinkamai 944 ir 1272 susirgimai. Susirgimų mažėjimą galima sieti su aktyviu visuomenės švietimu bei suaktyvėjusiais skiepimais nuo rotavirusinės infekcijos. ULAC primena, kad nuo pernai metų rugsėjo nuo rotaviruso sukeltos infekcijos nemokamai pradėti skiepyti dviejų mėnesių kūdikiai. Iš viso kūdikiai valstybės lėšo-

mis skiepiami trimis vakcinomis dozėmis: pirmoji dozė - 2 mėn., antroji - 4 mėn., trečioji 6 mėn. kūdikiams. ULAC švietėjiški renginiai visuomenei ir medikams bei kitos priemonės prisidėjo prie skiepimų nuo rotavirusinės infekcijos apimčių didėjimo - pernai nuo rotavirusinės infekcijos paskiepyta per 13 tūkst. dviejų mėnesių kūdikių, iš kurių valstybės lėšomis 8 tūkst. Tai beveik tris kartus daugiau skiepimų nei vidutiniškai būdavo ankstesniais metais. [Plačiau](#)

Europos ligų prevencijos ir kontrolės centro, Pasaulio sveikatos organizacijos naujienos

Mongolijoje du žmonės mirė nuo buboninio maro

Mongolijoje Bajan Ulegėjaus (Bayan Olgii) provincijoje, besiribojančioje su Rusija ir Kinija, užregistruoti du mirties nuo buboninio maro atve-

jai. Abu susirgusieji valgė termiškai nepadorotos švilpikų mėsos, kuri tikėtina buvo užkrėsta Yersinia pestis bakterijomis. [Plačiau](#)

Europoje padaugėjo sergančiųjų gonorėja

Užkrečiamųjų ligų ir AIDS centro specialistai įspėja – Europoje plinta gonorėja. Kai kuriose ES šalyse sergamumas šia lytiškai plintančia infekcija per metus išaugo daugiau nei 40 proc. Tačiau tikrasis gonorėjos epidemijos mastas nėra žinomas. Dažnai infekcijos nediagnozuoja-

mos dėl besimptomų atvejų ir ribotų diagnostikos galimybių. Europos ligų prevencijos ir kontrolės centro (ELPKC) duomenimis, gonorėjos atvejų skaičius Europos Sąjungos/Europos ekonominės erdvės (ES/EEE) šalyse 2017 m., palyginti su 2016 m., padidėjo 17 proc. [Plačiau](#)

Belgijoje tiriamas legionierių ligos protrūkis

Europos ligų prevencijos ir kontrolės centro duomenimis, apie Belgijoje Evergem teritorijoje (Flandrija) užregistruotą legionierių ligos protrūkį.

Iki šių metų gegužės 16 d. užregistruota 18 ligos atvejų (2 mirties), kurie tarpusavyje susiję geografiškai: gyvenamosios vietos arba darbovietės atžvilgiu. [Plačiau](#)

Singapūre užregistruotas beždžionių raupų atvejis

Singapūre užregistruotas įvežtinis beždžionių raupų atvejis. Beždžionių raupų diagnozė nustatyta asmeniui, atvykusiam iš Nigerijos, kur nuo 2017 m. rugsėjo tęsiasi šios ligos protrūkis.

Pasaulio sveikatos organizacijos duomenimis, ligos plitimo rizika Singapūre vertinama kaip žema dėl tinkamų ligos kontrolės priemonių taikymo. [Plačiau](#)

Renginiai

Transliacijoje „VISKAS APIE TYMUS!“ – atsakymai į rūpimus klausimus

Užkrečiamųjų ligų ir AIDS centras balandžio 8 d. sukviėtė gydytojus ir bendrosios praktikos slaugytojus stebėti vaizdo transliaciją apie tymų protrūkio dinamiką Lietuvoje ir užduoti aktualius

klausimus ekspertams. Transliacijos metu ekspertai dalinasi naujausia informacija apie tymų situaciją Lietuvoje. [Plačiau](#)

Tarptautinę imunologijos dieną - kvietimas surengti protmūšį

Balandžio 29-ąją Užkrečiamųjų ligų ir AIDS centras pakvietė paminėti Tarptautinę imunologijos dieną: paragino visuomenę ir medikus aktyviau domėtis užkrečiamųjų ligų profilaktika ir

kviečia visuomenės sveikatos biurus suburti vietos bendruomenes bei surengti protmūšius „Užkrečiamosios ligos: tu gali (ne) susirgti!“. [Plačiau](#)

Gegužės 5-oji – Pasaulinė rankų higienos diena

Gegužės 5-ąją Užkrečiamųjų ligų ir AIDS centras pakvietė paminėti Pasaulinę rankų higienos dieną ir priminė, kad geri rankų higienos įgūdžiai sumažina užkrečiamųjų ligų riziką bei yra viena pagrindinių infekcijų prevencijos ir kontro-

lės priemonių sveikatos priežiūros įstaigose. ULAC prisijungė prie Pasaulio sveikatos organizacijos (PSO) kampanijos „Saugok gyvybes - plauk rankas“. [Plačiau](#)

Testavimo savaitė - kam rekomenduojama pasitikrinti dėl hepatitų ir ŽIV?

Visoje Europoje gegužės pabaigoje paminėta Europos testavimo savaitė. Pasak Europos ligų prevencijos ir kontrolės centro, tokiomis akcijo-

mis siekiama didinti visuomenės informuotumą apie tyrimų dėl ŽIV ir hepatitų svarbą, mažinti visuomenės stigmą. [Plačiau](#)

Įdomūs faktai

- Bakterijos buvo pirmoji gyvybė Žemėje. Jos atsirado prieš 3,8 milijardus metų, žmogus prieš 2,5 milijonus metų. Per tokį ilgą savo gyvavimo laiką bakterijos išsiugdė tokius save apsaugančius mechanizmus, sugebėjimą sparčiai daugintis, kad praktiškai visoje Žemės planetoje nėra vietos, kur jų nebūtų.
- Žmogaus organizme gyvena begalė bakterijų. Palyginimui: žmogaus organizmas sudarytas iš 10 kvadrilijonų (10¹⁵) ląstelių, o bakterijų mūsų kūne yra 100 kvadrilijonų (10¹⁵). Galima sakyti, kad bakterijos prisijaukino žmones, kad turėtų kur gyventi. Didžioji dalis yra gerosios bakterijos, padedančios mums gyventi, (dalyvauja virškinime ir kt.), blogosios – sukeliančios infekcines užkrečiamąsias ligas
- Bakterijų skaičius padvigubėja kas 20 min. Penkios bakterijos pakliuvusios 12 val. ant sumuštinio, 19 val. iš viso jų bus daugiau nei 10 mln. Po trijų dienų - užtektų padengti jomis žemės paviršių.